

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiae Moralis Super Decalogum Seu Decem Dei Praecepta Pars ...

Tractatus II. In I. Præceptum De Fide, Spe, Charitate, Religione, & Peccatis
oppositis

Sporer, Patricius

Salisburgi, 1711

Sectio II. De Oratione generatim.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59952](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59952)

mul & externæ (externæ sine internis nihil valent) ut adorationes, genuflexiones, Sacrificia & cætera innumera. D. Thomas 2. 2. q. 82. 1. 1. universaliter undecim enumerat actus Religionis: *Devotio, Oratio, Adoratio, Sacrificium, Oblatio, Primitia, Decima, Votum, Juramentum, Interjuratio, & Laus Dei.* Ad hos nimirum referuntur debent omnes prorsus observationes sacrae, & cæremoniæ ad cultum Dei ordinatæ: ut erectio Ecclesiarum, Altarium, celebratio Festorum, observatio jejuniorum, usus rerum ab Ecclesia benedictarum, & maximè omnium usus Sacramentorum à Christo institutorum. Omnes enim actiones quatenus ad cultum Dei referuntur, sunt actus speciales virtutis Religionis. Verùm de his alibi præsertim in secundo, & tertio Præcepto prænotatum. Solùm oratio & adoratio, ac cultus Dei ad primum Præceptum Decalogi, & nostrum præpositum spectant.

SECTIO II.

De Oratione generatim.

SUMMARIUM.

7. *Oratio propriè dicta, seu petitio ad aliquid impetrandum Deo facta,*
8. *Est actus virtutis Religionis:*
9. *Ex parte intellectus duos actus supponens: scilicet cognitionem practicam summa Dei Excellentia, Potentia Bonitatis &c. & cognitionem nostræ subjectionis, & dependentiæ &c.*
10. *Duos verò necessariò & velut essentialiter insubstituibile scilicet desiderium in voluntate, & propositionem in intellectu.*

ASSE

ASSERTIO II.

Oratio proprie dicta est actus virtutis Religionis, quò homo Deo omnium bonorum Auxiliatori ac principio subditum se esse agnoscens pro aliquo bono impetrando supplicat; idòque duos necessarios actus supponit ex parte intellectus: Et duos essentialiter involvit, nimirum desiderium voluntatis & propositionem intellectus. Est in re communissima. Definitionem in terminis tradit nosse March. Tribun. to. 2. tr. 2. part. 2. tit. 2. q. 1.

EXPLICATIO.

I. **O**ratio proprie dicta est &c. Oratio enim generatim & late sumpta dicitur quæcumque pia mentis affectio, & elevatio in Deum, proprie verò, & strictè, dicitur petitio facta Deo pro impetrando aliquo bono. Unde tam variæ sunt apud SS. PP. & DD. definitiones orationis. S. Damascenus lib. 3. Orth. Fid. c. 24. ita: oratio est ascensus mentis in Deum. D. Gregor. Nyssen. in lib. de oratione: Oratio est conversatio, sermocinatioque cum Deo. D. Augustin: serm. 230. De tempore: Est ascensio animæ de terrestribus ad cælestia, inquisitio supernorum, invisibilium desiderium. Et Auctor libri de spiritu & anima. c. 50. In operibus S. August. tom. 3. Oratio est conversio mentis in Deum per pium & humilem affectum. Alià aliter. Omnes de Oratione largè sumpta. De proprie verò sumpta Oratione. D. Basilus orat. in Julitam Martyrem. Oratio est boni cujusdam petitio, qua a piis ad Deum effunditur. D. Bern. de scilicet claustra. c. 1. Oratio est devota cordis intentio

Bb 2

in

in Deum pro malis amovendis, & bonis adipiscendis. D. Thom. 2. 2. q. 83. a. 1. & cum eo communitatis DD. Est petitio rerum decentium impetrandarum à Deo immediatè, vel mediatè ad eum directè. Item, est actus rationis practica, delectivum animæ coram Deo explicantis, ut aliquid à eo impetremus. Alii aliter, sed in re ferè coincidunt, omnesque verè. Præstat nostra claritas terminorum.

8 II. Est actus virtutis Religionis. Nam actus primò immediatè elicitus Religionis scilicet devotionis, est prompta voluntas colendi Deum cum debitò summæ ejus excellentiæ. Actus secundò elicitus, vel, quod idem est, immediatè impetratorius, & excellentissimus Religionis est Oratio, quæ ab homine perfectissimo modo summam excellentiam Dei, bonorum omnium Auctoris & principii, & àmque subjectionem, dependentiam, & egenam agnoscens & protestans ab eo bonum simpliciter petit & postulat; oratio ergò adæquatè summam varios involvit actus in *Affertione* indicatos.

9 III. Duos supponit actus ex parte intellectus. I. Ex parte intellectus supponit cognitionem præcise Divinæ summæ Excellentæ, Potentiæ, & Bonitatis, quam sequitur firma Fides, & Spes, & fiducia rem postulandam impetrandi à Deo impetrare pote qui possit, quia summè potens, & qui verè bonus, & fidelis in servandis tantis promissionibus factis orantibus ipsum. Hæc fiducia est simpliciter necessaria ad Orationem utilem, & efficacem: ut fusè docet Salvator Luc. 11. in parabola de tribus panibus.

Jacobi 1. Postulet autem in fide nihil hesitans, qui enim hesitat, similis est fluctui maris, qui à vento movetur, & circumfertur; non ergo estimet homo ille, quòd accipiat aliquid à Domino.

Et ad Hebræos 4. Adeamus ergò cum fiducia ad thronum gratiæ ejus, ut misericordiam consequamur. Et quia hæc fiducia est actus Spei Theologicæ necessariò ad Orationem requisitæ, ideò ratione hujus oratio etiam dicitur, & est actus Spei

atque ad illam reducitur. II. Ex parte intellectûs oratio supponit practicam cognitionem nostræ ad Deum subjectionis, dependentiæ, indigentæ, seu impotentæ, & infirmitatis, præsertim quoad hoc vel illud bonum impetrandum; quam cognitionem ex parte voluntatis rursùs sequitur humilis

submissio sui ipsius ad Deum omnium bonorum Auctorem & principium juncta cum devotione, seu humili voluntate Deum orandi pro bono impetrando; & hic actus est propriissimus Religionis, & necessariò debet concomitari orationem

utilem & efficacem: juxta illud: *Respexit in orationem humilium.* Ps. 101. Et Eccl. 35. v. 21. *Oratio humiliantis se nubes penetrabit.* Qua ratione supra definita est Oratio: *Conversio ad Deum per*

pium & humilem affectum. Unde passim propriæ Orationis conditiones & comites assignantur fides, Spes, & fiducia impetrandi à Deo ex parte Dei, & humilitas seu submissio ex parte nostra.

IV. Et duo necessariò involvit, & propositio-10 nem intellectûs, & desiderium voluntatis. Hic jam essentialiter incipit Oratio seriò voluntatis

desideriò, & intentione impetrandi hoc vel illud
vel quodvis bonum à Deo: & ratione hujus actus
Oratio supra à SS. PP. definitur: *Conversio mentis
in Deum, pius mentis affectus in Deum: longinquum
desiderium &c.*

Denique necessarius est actus intellectus
eticus illud voluntatis desiderium coram Deo
primens, quemadmodum desiderium nostrum
ram homine exprimimus voce, vel scripto: &
tione hujus actus Oratio supra definitur: *colloquium,
seu collocutio familiaris cum Deo expressio
desiderii.* Certum porrò est, Orationem ad
sumptam necessariò, & quasi essentialiter incipit
re utrumque actum, & desiderium voluntatis,
expressionem intellectus, neque enim oratio
sistere potest in solo desiderio, vel affectu volun-
tatis: quantumvis enim quis desideret, si suum de-
siderium non exprimat, non dicitur orare vel pe-
re: quòd autem dicatur Ps. 9. *Desiderium pauperum
exaudivit Dominus;* non intelligendum
est de desiderio muto, sed de desiderio actu vel
cutione mentis expresso, vel potiùs significato
propensio Dei ad audiendum, quia scilicet dicitur
adhuc aliquid in desiderio pauperum est, aut
quam etiam proponant, vel exprimant, Deus
audit juxta illud *Isa. 65. Antequam clamet, ego
exaudiam.* Ut rectè notat S. Thom. *cit. q. 83. ad
ad 1.* Multò minùs Oratio potest consistere in
lo aliquo actu intellectus, nisi simul etiam adhibeatur
desiderium, ac pius affectus, vel motus voluntatis
in Deum, ut omnes concedunt. *Quaritur vult*

an Oratio præcisè & formaliter constituenda sit in desiderio voluntatis, an verò in actu expressivo intellectûs? Quæstio speculativa est.

Scotistæ volunt esse actus voluntatis volentis, desiderantis, jubentis, instituentis: Thomistæ verò & plerique alii volunt esse actus intellectûs practicos exprimentes actus voluntatis petentis, jubentis. Undè communiter definiunt Orationem esse actum rationis practicæ desiderium animæ coram Deo explicantis, ut aliquid ab ipso impetretur. Utraque Sententia bona est: ac per hoc patet responsio ad quæstionem: an Oratio pertineat ad intellectum, vel ad voluntatem? Theologus Moralis dicit verissimè spectare ad utrumque: de formalitate metaphysica permittit rixari Scholasticos. Reliqua ad Orationem pertinentia per duas sequentes Sectiones breviter expediemus.

SECTIO III.

Quis, quibus, pro quibus, & quid orandum?

SUMMARIUM.

- 11. Absolutè & terminativè orandus est solus Deus.
- 12. Angeli verò & Sancti seu justî tam in celo, quàm in terra adhuc existentes, solùm transitivè & respectivè tanquam Patroni.
- 13. Ubi probabilius etiam anima in purgatorio.
- 14. Orare soli creaturæ rationali competit.
- 15. Et quidem utilissimè orant viatores etiam peccatores:
- 16. At etiam utiliter pro nobis Sancti in celis.
- 17. Uti & anima in purgatorio pro se ipsis.
- 18. Pro quibus orandum, aut utiliter orari possit?
- 19. Quid orandum, seu licitè peti possit ab orante?

Bb 4

§. I.